

РЕШЕНИЕ

№ 97

гр. Сливен, 26.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СЛИВЕН, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мария Ян. Блецова Калцова

Членове: Стефка Т. Михайлова Маринова
Симеон Ил. Светославов

при участието на секретаря Нина Б. Кънчева
като разгледа докладваното от Симеон Ил. Светославов Въззивно
гражданско дело № 20222200500108 по описа за 2022 година

Производството е въззивно и е по реда на чл. 258, и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх. № 2476/17.02.2022 г. на „Електроразпределение Север“ АД, с ЕИК ***, подадена чрез процесуален представител адв. Л.М. от АК – В.Т., срещу Решение № 47/26.01.2022 г., по гр. д. № 3280/2021 г. по описа на РС Сливен, с което дружеството-въззивник е осъден да заплати на „АГЛИКА“ АД, ЕИК ***, сумата от 4387,27 лв. с ДДС, представляваща получено без правно основание плащане за пренос на електрическа енергия ниско напрежение и достъп на средно/ниско напрежение по фактура № 0001186130/08.07.2016 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на завеждане на исковата молба – 28.07.2021 г. до окончателното изплащане на сумата. С обжалваното решение въззивникът е осъден да заплати на ищцата и сторените пред първата инстанция разноски в размер на 1475,49 лв.

Във въззивната жалба са изложени доводи за неправилност на обжалваното решение, поради нарушение на материалния закон, съществени нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост. Въззивникът счита, че първоинстанционният съд се е позовал на неотнормирани факти в нарушение на доказателствената тежест и приетата квалификация на иска. Неправилно съдът приел, че наличието на сключен договор не прави иска неоснователен, поради това, че измерването и остойностяването на доставената на ищеца енергия е в нарушение на законовите, а на практика и договорни правила. Този извод бил в нарушение на практиката на ВКС и разпределената доказателствена тежест. Неправилно е

прието и че искът е неоснователен, тъй като СТИ не е поставен на мястото, което е нормативно или договорно определено между страните. Неправилно съдът е взел предвид факта на неизпълнение на договорни задължения. Въззивникът счита, че подлежи на доказване единствено наличието на правно основание от страна ответника, а предпоставка за връщане е липсата на правно основание за задържане на дадената сума. Първоинстанционният съд приложил практика, която не е постановена по сходни казуси, а напротив, разгледани са искове с различна доказателствена тежест за страните. По иск с правно основание чл. 55 от ЗЗД ответникът нямал задължение да доказва изправността си по договора, а единствено наличие на основание за получаване на сумите. Не били изложени твърдения за нищожност на сключения договор. Твърди, че се е позовал на правно основание по чл. 29 от ПТТЕ за получените суми, но то не било обсъдено от съда. Първоинстанционният съд не бил обсъдил и анализирал всички събраните по делото доказателства, а само онези от тях, които обосновавали установеност на предявените искове. В тази връзка посочва, че заключението на ССЧЕ установило, че ищецът осчетоводил процесната фактура и ползвал пълен данъчен кредит, но това не било обсъдено от съда. Именно от този факт можело да бъде направен извод за извънсъдебно признание на задължението и неговото съществуване, което представлявало самостоятелно основание за отхвърляне на предявените искове. Неправилно съдът приел за установено, че правото на собственост върху съоръженията е установено, след като представената фактура е оспорена от въззивника и не били налице други доказателства, които да обусловят този извод.

В нарушение на материалния закон съдът приел, че щом като съоръженията са собственост на ищеца, то по смисъла на параграф 1, т. 22 от ДР на ЗЕ, те представляват електроразпределителна мрежа. Дори и да се приемело, че ищецът е собственик на присъединителните съоръжения, същият безспорно се захранва посредством тези кабели от възлова станция „ЗПЗ“, собственост на въззивника и е част от разпределителната мрежа, а не от преносната такава, поради което я ползва и дължи цената за пренос и достъп през същата. Съоръженията на ищеца били присъединени към разпределителната мрежа и захранването на ищеца се осъществявало по кръг преносна мрежа-разпределителна мрежа-собствени съоръжения. Предназначението на единичното съоръжение не било това по параграф 1, т. 20 и т. 22 от ДР на ЗЕ, тъй като понятието разпределение е дефинирано в параграф 1, т. 49 от ДР на ЗЕ, а ищецът не е лицензирано предприятие по смисъла на чл. 88, ал. 2 от ЗЕ. Притежаваните от ищеца кабели и станция не служели за транспортиране, а единствено за доставяне на електроенергия за частни нужди, т.е. не е услуга в обществен интерес.

Неправилен бил и изводът, че цената за достъп и пренос са неправилно определени, тъй като не било спазено правилото мястото на измерване да бъде на страната с по-високо напрежение. Не били събрани доказателства, които да установят начина на присъединяване. Изводът бил направен без да е изследвано къде и как е осъществено присъединяването и при недоказаност на собствеността на съоръженията от страна на ищеца, в т.ч. изградената кабелна линия 20 kV до ВЛ“ Абагар“. Границата на собствеността се определяла съобразно

чл. 27 от Наредба № 6/2004 г. и зависела от начина на присъединяване и вида на съоръженията за присъединяване. Съобразно чл. 28 от Наредбата границата на собствеността е изходящите клеми на средствата за търговско измерване или изходящите клеми на разположените непосредствено след тях предпазители или прекъсвачи, т.е. СТИ определяла границата на собственост, а не обратното, както неправилно бил приел първоинстанционният съд. Границата на имот и на присъединителните съоръжения не били тъждествени понятия.

Иска се отмяна на обжалваното решение и отхвърляне на предявените иски. Претендират се и сторените съдебно-деловодни разноски за двете инстанции.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от ищеца по делото – „АГЛИКА“ АД, ЕИК ***, чрез процесуален представител адв. Р.Т., като счита жалбата за неоснователна. Въззиваемият счита, че безспорно е установено правото на собственост върху ел. съоръжения и на ЕРМ, както и качеството потребител на ел. енергия на обект, находящ се на административния адрес в гр. В.Т. (подробно посочен в отговора), както и наличието на договорно правоотношение между страните през процесния период, по силата на което въззивникът доставял електрическа енергия и мрежови услуги на посочения обект. Сключен бил и договор за достъп на въззиваемото дружество до ЕРМ за достъп до ВРМ, както и сключен договор за пренос на ел. енергия между ЕРП-Север и въззиваемото дружество. Установило се, че ответникът не е собственик, нито на кабелната мрежа на „Аглика“ АД, нито на ВЕЛ-Абагар. Въззиваемият твърди, че не са свързани с ЕРП, собственост на „Електроразпределение-Север“ АД. Въззивното дружество не били собственик на кабелна мрежа средно напрежение – 20 кВУ, която е разположена от желязорешетъчен стълб, собственост на Аглика АД, до ТП-СрН – Трафопост, отново собственост на Аглика. Именно тази кабелна линия била свързана с ВЕЛ „Абагар“, която също не била собственост на въззивната страна. ВЕЛ „Абагар“ се захранвал от подстанция „В.Т.-ЗПС“, собственост на ЕСО. Границата на собственост между ВЕЛ „Абагар“ и въззиваемото дружество било между ножовете на разединителя открит монтаж.

От приложените писмени доказателства се установило правото на собственост на въззиваемата страна върху ТП, на съоръженията в него и кабелната линия. ТП се намирало в ПИ с идентификатор 10447.501.116.2 и се захранвал от кабелна линия средно напрежение, която е отклонение от стълб на въздушна електропроводна линия „АБАГАР“, собственост на ИПК-АБАГАР-АД. Следователно се доказвало, че въззивникът нарушил разпоредбите на чл. 120 от ЗЕ по отношение на границата на собственост, в частност бил нарушен чл. 30, ал. 2, т. 1 от Наредба № 6, тъй като граница на собственост между двете дружества не съществувала, поради безспорно доказания факт, че въззивникът не е собственик на ВЕЛ „Абагар“. Въззиваемата страна счита още, че компонентите на ЕРМ по смисъла на параграф 1, т. 22 от ДР на ЗЕ са тяхна собственост, а не на въззивника. За консумираната енергия по клиентски номер 5500000012 били издавани ежемесечно фактури от въззивника. Така се стигнало и до издадената фактура № 0001186130/08.07.2016 г., с която е начислена сумата в общ размер от 5829.32 лв. с ДДС, която е платена от въззиваемата страна на 29.07.2016 г. с

преводно нареждане. Неправилно били начислени и компоненти пренос/достъп до ниско напрежение и пренос/достъп до средно напрежение, тъй като се установило, че ЕРМ от „Подстанция“ на ЕСО и „ТП-Аглика“ не били собственост на въззиваемата страна, поради което платените суми били недължими.

Разклонението, което захранвало ТП на „Аглика“ е осъществено посредством свързване на ВЕЛ „Абагар, към кабелна линия, собственост на „Аглика“. ВЕЛ „Абагар“, която не е собственост на въззивника, достигала до метален стълб, който е разположен извън имота на ищеца, и от там линията се свързва с кабелната линия на „Аглика“ като начална точка от стълба. Именно по това трасе кабелната линия достигала трафопоста на „Аглика“ и се свързвала с него. Предаваната ел. енергия е средно напрежение, което вътре в трафопоста посредством снижаващи токови и напреженови трансформатори/собственост на „Аглика“ /се преобразувала в ниско напрежение. От границата на собственост до разпределителната уредба на клиента, където било монтирано СТИ отчитащо потребената ел. енергия, транспортираното количество ел. енергия се извършвало по собствено на „Аглика“ електрическо съоръжение, представляващо електропровод 20 кV от ВЕЛ – „Абагар“ Електропроводът не бил присъединен към електроразпределителната мрежа на въззивника. Обективно липсвало ел. енергия, която да се транспортира чрез електроразпределителната мрежа на доставчика „Електроразпределение – Север“ АД съобразно т. 49, параграф 1 от ЗЕ. В случая мястото на присъединяване на клиента били клемите за присъединяване на проводниците, собственост на Аглика, към електропровода на Абагар. Това обстоятелство било безспорно установено. Съобразно нормативните изисквания правилното място е разклонението ВЕЛ-Абагар, където границата на собственост е определена. Въззиваемият сочи, че е присъединен към мрежата на въззивника посредством ТП, неговата собственост, захранен от въздушен електропровод с напрежение 20 Kv Абагар. Единствено СТИ разположено в трафопоста било собственост на въззивника, което съгласно сключения между страните договор е следвало да бъде поставено на границата на собственост на електрическите съоръжения съгласно наредба № 6/2004 г. и съгласно показателите за качество, приети от ДКЕВР. Следователно измерването било неправилно и платени начислени по фактура суми за пренос и достъп на средно и ниско напрежение били недължими, тъй като мястото на монтиране на СТИ не отговарял на изискванията на чл. 14 от ПИКЕЕ за процесния период. Напрежението в подстанция ЕСО било високо, като там се снижавало в средно и се пренасяло до „Аглика“ по ВЕЛ „Абагар“ и кабелна линия на „Аглика“ АД до ТП на „Аглика“ АД. В заключение въззиваемият счита, въззивника не е предоставил услугата на посочения обект, достъп до и пренос на електрическа енергия, тъй като тази дейност по преобразуване от ниво средно до ниво ниско била извършена със съоръженията, които са негова собственост, а от ниво високо напрежение до ниво средно напрежение от съоръженията, собственост на ЕСО в „Подстанция“.

Иска от съда да остави предявената въззивна жалба без уважение и да потвърди обжалваното решение. Претендира разноски за въззивната инстанция.

В съдебно заседание въззивникът не е направил процесуални и доказателствени искания, като поддържа въззивната си жалба и иска от съда да отмени обжалваното решение, както и да отхвърли предявения иск, и да му бъдат присъдени разноски. Въвежда възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на въззиваемия.

В съдебно заседание въззиваемият оспорва въззивната жалба, не е направил други искания и иска от съда да потвърди обжалваното решение като правилно. Представя списък по чл. 80 от ЗЗД и претендира разноски. Релевира и възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на въззивника.

Пред настоящата съдебна инстанция не са събрани нови доказателства, тъй като не са направени доказателствени искания и съдът не е събирал служебно такива.

Воззивният съд намира въззивната жалба за допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в законовия срок, от процесуално легитимиран субект, имащ правен интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт първоинстанционен съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата инстанция констатира, че обжалваното изцяло съдебно решение е валидно, а с оглед пълния обхват на обжалването – и допустимо.

С оглед рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата инстанция, след преценка на събраните пред районния съд доказателства, намира, че обжалваното решение е правилно.

Настоящият съдебен състав намира формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, изложена в мотивите на обжалваното решение, за пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал, и с оглед разпоредбата на чл. 272 от ГПК, ПРЕПРАЩА своята към нея. Съдът споделя и правните изводи на районния съд, които са обосновани и намират опора в материалноправните норми, приложими към настоящия спор. Първоинстанционният съд е провел надлежно и пълно събиране на допустими и относими доказателства, въз основа на които е формирал обективни фактически констатации и правилно ги е привел към съответстващата им правна норма, като по този начин е достигнал до законосъобразни правни изводи.

Предявеният иск е с правна квалификация чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД и същият е процесуално допустим. Фактическият състав включва - предаване, съответно получаване, на нещо при начална липса на основание, т. е. когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Такава начална липса на основание е налице и при плащане на по-големи от нормираните цени за стоки, услуги или лихви – ППВС № 1/1979 г.. В тежест на ищеца е да установи факта на предаване-получаване и стойността на полученото от ответника, а в тежест на ответника да установи наличието на правно основание за полученото.

В конкретния случай първият фактът на предаване-получаване е безспорен, не само с оглед твърденията на страните, а и с оглед установеното в заключението на назначената по

делото ССЧЕ, което дава категоричен отговор, че претендираните суми са заплатени по процесната фактура № 1186130/08.07.2016 г.

Въззивникът е разпределително предприятие по смисъла на чл. 88, ал. 1 от ЗЕ и оператор на разпределителната мрежа, като е обществен доставчик на ел. енергия на територията на Североизточна България. Дружеството е собственик на разпределителната мрежа и на средствата за техническо измерване – електромери /СТИ/. Между него и ответника не е спорно, че е сключен договор за доставяне и ползване на ел. енергия, т.е. страните са били обвързани от такъв договор през процесния период.

С оглед цитираното по-горе постановление настоящият съдебен състав намира, че наличието на валидно договорно правоотношение не изключва приложението на посочения състав на неоснователно обогатяване. Именно на такива твърдения основава своята претенция ищецът - за връщане на заплатени без основание суми за пренос и достъп до електроразпределителната мрежа за ел. енергия на средно и ниско напрежение, неправомерно начислени по фактура № 1186130/08.07.2016 г., в резултат от неправилно поставяне на СТИ.

Съгласно чл. 120 ЗЕ ел. енергията, използвана от потребителите, се измерва със средства за търговско измерване /СТИ/ собственост на преносното или на съответното разпределително предприятие, разположени до или на границата на имота на потребителя. Границата на собственост върху ел. съоръженията и мястото на средствата на СТИ съгласно чл. 120, ал. 2 ЗЕ се определят съгласно изискванията на Наредба № 6 и на правилата в чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ. Последната разпоредба от ЗЕ препраща към правилата за измерване на количеството ел. енергия, съгласно които при отдаване на електрическа енергия от електропреносната /електроразпределителната/ мрежа към потребител, мястото на измерване е на страната с по-високо напрежение на понижаващия трансформатор на потребителя или в мястото на присъединяване на потребителя към мрежата. За да бъде присъединен един потребител към електропреносната мрежа на средно напрежение е необходимо същият да бъде собственик на електрическа уредба/трафопост/ и тя да се намира в границите на собствеността на имота на потребителя. Когато съоръжението/трафопоста/ и кабелите за пренос са на съответното електроразпределително предприятие, доставката и меренето се извършва на ниско напрежение, като СТИ се поставя на страната на ниското напрежение. Не такъв е настоящия случай, в който трафопоста и кабелната линия за пренос не са собственост на електроразпределителното предприятие, а на ищеца, като СТИ за периода от 01.06.2016 г.-30.06.2016 г. са поставени на страна НН(0,4 kV), т.е. ниско напрежение.

Съгласно чл. 27 от Наредба № 6 от 09.06.2004 г. за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителната мрежа, границата на собственост между електрическите съоръжения на преносното предприятие и тези на потребителя се определя от начина на присъединяване и от вида на съоръженията за присъединяване. От заключението на вещото лице, съставило СТЕ, се установява, че е налице граница на собственост върху електрическите съоръжения между „Аглика“ и ВЕЛ

„Абагар“ и тя е разеденителят открит монтаж (РОМ), монтиран на ст.20 от състава на ВЕЛ „Абагар“. Безспорно се установява, че не е налице граница на собственост между съоръженията на страните по настоящия спор.

Безспорно се установява и че обектът на ищеца се захранва с ел. енергия на ниво ниско напрежение 0,4 kV чрез кабелна линия НН от метален комплектен трафопост (МКТП) СрН-НН – „Аглика“, който се захранва чрез кабелна линия – „Симако“ КЛ 20 kV, собственост на ищеца. Кабелна линия „Симако“ от своя страна се захранва от ст.20, който е част от състава на ВЕЛ „Абагар“, водещ началото си от В/СТ 20 kV „ЗПЗ“. Въззивникът не е собственик на „ВЕЛ Абагар“, от който се захранва ищецът. Измервателните устройства са поставени в табло IT+M в МКТП – „Аглика“, а доставените енергия ищецът разпределя вътрешно за себе си. С оглед тези констатации, ищецът се легитимира като собственик на металния трафопост и кабелна линия, и друг извод не следва от събрания по делото доказателствен материал. Ответникът не е представил други доказателства, които да внесат съмнение в достоверността на представените писмени доказателства.

Дължимостта на цената за пренос на ел. Енергия, дължима по валиден договор, е пряко обвързана от спазването на изискването консумираната ел. енергия да е измерена именно в местата, установени в ПИКЕЕ или уговорени от страните по сделката за продажба на електроенергия. Правомерното поставяне на средствата за търговско измерване се явява от решаващо значение за дължимостта на същите. Количеството консумирана електрическа енергия, измерено в места, различни от уговорените или нормативно определените, не може да бъде основа за изчисляване на цената за достъп и цената за пренос. При измерване на количеството консумирана енергия на място, различно от нормативно определеното, тези два елемента на цената на електрическата енергия са недължими - Решение № 227/11.02.2013 г. по т. д. 1054/2011 г. на ВКС.

Средствата за търговско измерване са поставени в табло IT+M в МКТП – „Аглика“ до трафопост „Аглика“, което обосновава извода, че мястото на измерване на потребеното количество ел. енергия през процесния период не отговаря на изискванията на чл. 30 от Наредба № 6 и чл. 14, ал. 1 от ПИКЕЕ във вр. с чл. 120 от ЗЕ и сл., тъй като не е налице граница между съоръженията на страните. Присъединяването е на място, на което уредите за измерване не са поставени, а тяхното разположение е след това, в имота на ищеца, където, присъединяването е директно със собствени съоръжения. Доставената на ищеца електроенергия на ниво средно напрежение, се трансформира до ниво ниско напрежение от съоръжения, собственост на ищеца. По отношение на този извод настоящият съдебен състав намира доводите на въззивника за необоснованост на съдебното решение за неоснователни.

Поради неправилното поставяне на СТИ настоящият съдебен състав намира, че ищецът не дължи заплащане на начислената му цена за пренос и достъп до електроразпределителната мрежа за ел. енергия по фактура № 1186130/08.07.2016 г. за периода 01.06.2016 г. и 30.06.2016 г. Размерът на предадената/платена от въззиваемия сума по фактура № 1186130/08.07.2016 г. за периода 01.06.2016 г. и 30.06.2016 г. е в размер на 3447,19 лв. с ДДС за пренос на ниско напрежение и 939,48 лв. с ДДС, за достъп

средно/ниско напрежение. При така изложеното, налице е имуществено разместване – предаване на парична сума без правно основание, като такова правно основание е липсвало изначало, защото цената за достъп и пренос не е дължима по сключения между страните договор, т.е. не се касае за изпълнение на договорно задължение. Не е налице правно основание за имущественото разместване, както счита въззивника, който същевременно не твърди и не е установил връщане на получената без основание парична сума.

Следва да бъде споделен изводът на първоинстанционния съд, че доброволното плащане на фактурирано задължение не санира липсата на правно основание за възникването му. Фактурата е частен свидетелстващ документ, като установяването на извънсъдебно признание за негоден за страната факт, следва да бъде ценено съобразно чл. 175 от ГПК, но в случая не може да бъде направен извод, че платеното по фактурата е въз основа на съществуващо между страните валидно правоотношение, поради което възражението на въззивника е неоснователно.

Предвид гореизложеното съдът достигна до крайния решаващ извод, че е осъществен фактическия състав на чл. 55, ал. 1 от ЗЗД, поради което в полза на ищеца е възникнало притезателното право да иска връщане на даденото без правно основание. Ето защо, като доказан по основание и размер, главният иск по чл. 55, ал. 1 от ЗЗД за осъждане на въззивника-ответник да върне получената без основание сума от 4387,27 лв. с ДДС, е основателен, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане, и правилно е намерен за основателен от първоинстанционния съд.

Поради съвпадение на крайните решаващи изводи на двете инстанции, въззивната жалба се явява неоснователна и като такава следва да бъде оставена без уважение, а обжалваният с нея съдебен акт следва да бъде потвърден като правилен.

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК въззивникът следва да понесе отговорността за сторените от въззиваемия разноси, които са своевременно претендирани и доказани въз основа на представения договор за правна помощ и списък по чл. 80 от ГПК, и възлизат в размер на 800 лв. за платено адвокатско възнаграждение. Настоящият съдебен състав намира релевираното от въззивника възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение за основателно с оглед разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, поради което на основание 78, ал. 5 от ГПК следва да бъде редуцирано до 537,10 лв.

Ръководен от гореизложеното и на основание чл. 272 от ГПК, ОС-Сливен

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 47/26.01.2022 г., по гр. д. № 3280/2021 г. по описа на РС Сливен.

ОСЪЖДА "ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ Север" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес

на управление: гр. Варна, "Варна Тауърс"- Е, бул. "Владислав Варненчик" № 258, да заплати на "АГЛИКА" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Твърдица, обл. Сливенска, ж. к. "Индустиален" сумата от 537,10 лв., представляваща направените във въззивното производство разноски.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____